

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sk/28/2020
Identifikačné číslo spisu: 5019200546
Dátum vydania rozhodnutia: 28.10.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5019200546.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Q., V. W. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXXX/X, XXX XX F. K., proti žalovanej Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X z 30.07.2019, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline, č. k. 26Sa/28/2019-40 z 22. júna 2020, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline, č. k. 26Sa/28/2019-40 z 22. júna 2020 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie

1. Uznesením Krajského súdu v Žiline, č. k. 26Sa/28/2019-40 z 22.06.2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) krajský súd žalobu žalobkyne odmietol. V odôvodnení uviedol, že na Krajskom súde v Žiline v konaní č. k. 28Sa/31/2019 sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30.07.2019. Krajský súd v Žiline rozsudkom zo dňa 21.04.2020, sp. zn. 28Sa/31/2019 žalobu zamietol. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 11.05.2020. Proti uvedenému rozsudku žalobca podal kasačnú sťažnosť. Vzhľadom na to, že vo veci totožného predmetu konania (preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30.07.2019 na základe žaloby v sociálnych veciach žalobcu) bolo právoplatne skončené súdne konanie vedené na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 28Sa/31/2019, jedná sa o procesnú prekážku konania, na ktorú musí súd z vlastnej povinnosti prihliadnuť, a to bez zreteľa na to, kedy túto prekážku zistí alebo kedy táto prekážka vznikla a to tak, že žalobu odmietne, a preto správny súd ďalšiu, neskoršiu žalobu toho istého žalobcu v tej istej veci pri aplikácii § 98 ods. 1 písm. a/ SSP odmietol.

2. Proti uvedenému uzneseniu podal žalobca (sťažovateľ) kasačnú sťažnosť, ktorú odôvodnil tým, že v tej istej veci sa už skôr začalo konanie (§ 440 ods. 1 písm. d/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, ďalej len „SSP“), súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP), rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP) a podanie bolo nezákonne odmietnuté (§ 440 ods. 1 písm. j/ SSP).

3. Žalobca predovšetkým namietal neformálne posúdenie správnej žaloby v sociálnych veciach krajským súdom, ktoré považuje za arbitrárne. Nesúhlasí s tým, že podal žalobu o preskúmanie rozhodnutia žalovanej č. XXX XXX XXXX X z 30.07.2019, pretože preskúmania tohto rozhodnutia sa domáha v inom konaní so sp. zn. 28Sa/31/2019, v ktorom je v súčasnosti podaná kasačná sťažnosť. Žalobca sa žalobou podanou v prejednávanej veci domáha určenia povinnosti žalovanej uvoľniť výplatu priznanej dávky starobný dôchodok, nie preskúmania rozhodnutia. V tejto súvislosti poukazuje na ust. § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), podľa ktorého sa výplata dávky zastaví, uvoľní alebo sa dávka vypláca v nižšej sume alebo vo vyššej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky. Podľa žalobcu vzhľadom na to, že generálny riaditeľ zrušil rozhodnutie o odňatí dávky žalovaná bezdôvodne odmieta plniť svoju povinnosť a odmieta plniť, hoci bolo dodatočne zistené, že dávka sa odoprela neprávom, a teda nastúpila povinnosť žalovanej vydať rozhodnutie o uvoľnení dávky. Sťažovateľ zdôraznil, že v podanej žalobe nebolo napádané žiadne rozhodnutie žalovanej.

4. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti ďalej zastáva názor, že v súvislosti s konaním o preskúmaní rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X z 30.07.2019 nemôže ísť o prekážku veci rozhodnutej, pretože túto môže založiť až právoplatné konečné rozhodnutie, pričom vzhľadom na podanú kasačnú sťažnosť rozhodnutie krajského súdu nenadobudlo právoplatnosť. V závere žalobca zhrnul, že v prejednávanej veci nemôže existovať prekážka veci rozhodnutej, pretože ani v jednej veci nedošlo k skončeniu konania právoplatným konečným rozhodnutím a nejedná sa o tom istom žalobnom petite. Žiadal, aby kasačný súd zrušil rozhodnutie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g/ SSP) napadnuté uznesenie krajského súdu preskúmal bez pojednávania v súlade s § 455 SSP a dospel k záveru, že je potrebné ho zrušiť.

6. Podľa § 6 ods. 2 SSP Správne súdy rozhodujú v konaniach o:

- a) správnych žalobách,
- b) správnych žalobách vo veciach správneho trestania,
- c) správnych žalobách v sociálnych veciach,
- d) správnych žalobách vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia,
- e) žalobách proti nečinnosti orgánu verejnej správy,
- f) žalobách proti inému zásahu orgánu verejnej správy,
- g) žalobách vo volebných veciach,
- h) žalobách vo veciach územnej samosprávy,
- i) žalobách vo veciach politických práv,
- j) kompetenčných žalobách,
- k) návrhoch v iných veciach.

7. Podľa § 202 ods. 2 SSP správnu žalobu fyzickej osoby (v sociálnych veciach) správny súd posudzuje neformálne. Ak je žalobcom právnická osoba, správna žaloba musí obsahovať všetky náležitosti uvedené v odseku 1 a § 182 ods. 1 .

8. Podľa § 55 ods. 3 SSP, každé podanie posudzuje správny súd podľa jeho obsahu.

9. Podľa § 18 ods. 1 SSP, ak správny súd zistí, že vec nepatrí do právomoci súdov, konanie zastaví; ak možno zistiť iný orgán, do ktorého právomoci vec patrí, správny súd mu vec po zastavení konania uznesením postúpi.

10. Z obsahu podania, ktoré žalobca označil ako „Správna žaloba v sociálnych veciach na určenie povinnosti Sociálnej poisťovne - ústredie uvoľniť priznaný starobný dôchodok k vyplácaniu v priznanej výške“ je zrejmé, že žalobca sa domáha, aby mu žalovaná uvoľnila výplatu starobného dôchodku, pretože podľa jeho názoru došlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa mu starobný dôchodok odňal a tým

sa zmenili skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky. Žaloba nesmeruje k zrušeniu rozhodnutia žalovanej č. XXX XXX XXXX X z 30.07.2019, napriek tomu, že ho žalobca v texte podania spomína a označuje ho prívlastkom nezákonné. Žalobca de facto tvrdí, že žalovaná ako príslušný správny orgán je nečinná vo veci uvoľnenia výplaty jeho starobného dôchodku.

11. Kasačný súd sa stotožňuje s názorom krajského súdu v tom, že žaloby v sociálnych veciach je potrebné posudzovať neformálne. Neformálne posúdenie však nemôže ísť proti vôli samotného žalobcu, ktorú vyjadril v podanej žalobe. V danom prípade krajským súdom vykonané neformálne posúdenie žaloby malo za následok úplnú zmenu žalobcom uplatňovaného nároku, keď namiesto preskúmania žalobcom tvrdenej nečinnosti žalovanej vo veci uvoľnenia výplaty starobného dôchodku, krajský súd určil ako predmet konania preskúmanie rozhodnutia o priznaní starobného dôchodku.

12. Podľa § 462 ods. 1 SSP, ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

13. Podľa § 467 ods. 3 SPP, ak kasačný súd zruší rozhodnutie krajského súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie, krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania.

14. Vzhľadom na to, že krajský súd neskúmal, či sú dané podmienky na konanie o odstránení nečinnosti žalovanej vo veci uvoľnenia výplaty starobného dôchodku žalobcu, o ktoré žalobca žiadal, je potrebné rozhodnutie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na nové konanie a rozhodnutie. V ďalšom konaní sa krajský súd bude zaoberať tým, či sú splnené podmienky na konanie o žalobcom uplatňovanom nároku (napr. § 18 ods. 1 SSP) a vo veci znova rozhodne.

15. V novom rozhodnutí rozhodne znovu aj o náhrade trov konania, vrátane trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SPP).

16. Toto uznesenie kasačného súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.